

1. Oikein vai väärin? Rasti oikeat väittämät.

	OIKEIN	VÄÄRIN
a) Kasvisolussa on tuma.		
b) Eläinsolun ulkopinnan muodostaa solukalvo.		
c) Eläinsolussa on viherhiukkasia.		
d) Jokivedessä on paljon ruokasuolaa eli natriumkloridia.		
e) Murtovesi on vähäsuolaista vettä, mm. Itämeressä.		
f) Hypoteesi on olettaus, jonka oikeellisuutta testataan tutkimuksin.		
g) Läpivalaisumikroskoopissa ei ole lainkaan okulaaria.		
h) Syanobakteeri on mikrobi ja tuottaja.		
i) Osmankäämi on kelluslehtinen kasvi.		
j) Hyttysellä on täydellinen muodonvaihdos: muna → toukka → kotelo → aikuinen.		
k) Kala lisääntyy kidusten avulla.		
l) Sammakot lisääntyvät vedessä.		
m) Käärmeet lisääntyvät vedessä.		
n) Linnut ovat tasalämpöisiä eläimiä.		
o) Hylkeet ovat matelijoita.		
p) Kasvit tuottavat sokeria eläimille.		
q) Kun ravinteiden määrä vedessä lisääntyy, levät voivat kasvaa paremmin.		
r) Kun hapen määrä vedessä lisääntyy, levät voivat kasvaa paremmin.		
s) Pölytyksessä kasvi tuottaa happea ja sokeria.		
t) Yhteyttämisessä kasvi tuottaa happea ja sokeria.		
u) Särki on petokala.		
v) Hauki on petokala.		
w) Matelijoilla, kuten käärmeillä, on keuhkot.		
x) Matelijoilla, kuten käärmeillä, on kidukset.		
y) Jos lajeilla on samankaltainen ekologinen lokero, ne kilpailevat keskenään.		
z) Jos lajeilla on samankaltainen ekologinen lokero, ne voivat lisääntyä keskenään.		

2. Kalat, sammakkoeläimet, matelijat, linnut ja nisäkkäät ovat selkärankaisia.
a) Täydennä taulukko ja kerro miten ne ovat sopeutuneet elinympäristöönsä.
b) Kerro esimerkkilajeja.

	sopeumat	esimerkkilajeja
kalat	vesielämään	
sammakot	elämään vedessä	
matelijat	maaelämään	
linnut	elämään mm. saarilla	
nisäkkäät	elämään mm. Suomen viileässä ilmastossa	

5*4p = 20p: _____ / 20p

3. Reaaliaineen vastaus. Biologia on ns. reaaliaine, jonka laajoissa vastauksissa
- selitetään oleelliset termit
 - kerrotaan syy-seuraus-suhteita
 - kerrotaan esimerkkejä.

Tee reaaliaineen vastaus. Valitse yksi aihe.

- Järven kasvillisuusvyöhykkeet.
- Veden selkärangattomat eläimet.
- Solujen rakenne.

_____ / 20p

eBiologia – Eliökunta VASTAUKSET

Välikoe, luvut 1-11

Pisteet: _____ /66p. Arvosana: _____

1. Oikein vai väärin? Rasti oikeat väittämät.

	OIKEIN	VÄÄRIN
a) Kasvisolussa on tuma.	x	
b) Eläinsolun ulkopinnan muodostaa solukalvo.	x	
c) Eläinsolussa on viherhiukkasia.		x
d) Jokivedessä on paljon ruokasuolaa eli natriumkloridia.		x
e) Murtovesi on vähäsuolaista vettä, mm. Itämeressä.	x	
f) Hypoteesi on olettaus, jonka oikeellisuutta testataan tutkimuksin.	x	
g) Läpivalaisumikroskoopissa ei ole lainkaan okulaaria.		x
h) Syanobakteeri on mikrobi ja tuottaja.	x	
i) Osmankäämi on kelluslehtinen kasvi.		x
j) Hyttysellä on täydellinen muodonvaihdos: muna → toukka → kotelo → aikuinen.	x	
k) Kala lisääntyy kidusten avulla.		x
l) Sammakot lisääntyvät vedessä.	x	
m) Käärmeet lisääntyvät vedessä.		x
n) Linnut ovat tasalämpöisiä eläimiä.	x	
o) Hylkeet ovat matelijoita.		x
p) Kasvit tuottavat sokeria eläimille.	x	
q) Kun ravinteiden määrä vedessä lisääntyy, levät voivat kasvaa paremmin.	x	
r) Kun hapen määrä vedessä lisääntyy, levät voivat kasvaa paremmin.		x
s) Pölytyksessä kasvi tuottaa happea ja sokeria.		x
t) Yhteyttämisessä kasvi tuottaa happea ja sokeria.	x	
u) Särki on petokala.		x
v) Hauki on petokala.	x	
w) Matelijoilla, kuten käärmeillä, on keuhkot.	x	
x) Matelijoilla, kuten käärmeillä, on kidukset.		
y) Jos lajeilla on samankaltainen ekologinen lokero, ne kilpailevat keskenään.	x	
z) Jos lajeilla on samankaltainen ekologinen lokero, ne voivat lisääntyä keskenään.		x

Pisteitä _____ / 26p

2. Kalat, sammakkoeläimet, matelijat, linnut ja nisäkkäät ovat selkärankaisia.
 c) Täydennä taulukko ja kerro miten ne ovat sopeutuneet elinympäristöönsä.
 d) Kerro esimerkkilajeja.

	sopeumat	esimerkkilajeja
kalat	vesielämään - ks. luvun 7.1 piirros: - suomut, evät, pyrstö, kylkiviiva-aisti, kidukset, lisääntymiskyky vedessä, uimarakko	- ks. luku 7
sammakot	elämään vedessä - nuijapäillä kidukset - uintikyky - vaihtolämpöisyys	- sammakko - viitasammakko - rupikonna - manterit
matelijat	maaelämään - kuiva iho - keuhkot - sisäinen hedelmöitys - lisääntyminen munan avulla	- käärmeet - liskot
linnut	elämään mm. saarilla - lentokyky: kevyet luut, siivet, tehokas hengitys- ja verenkiertoelimistö. - lisääntyminen munan avulla	- ks. luku 10
nisäkkäät	elämään mm. Suomen viileässä ilmastossa - karvapeite - rasvakerros - hyvät aistit - tasalämpöisyys	- ks. luku 11

5*4p = 20p: _____ / 20p